Donderdag, 20 Mei 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3906

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI, Breedestraat, Kralendijk.

Churchill voor het U. S. A. Congres

„dat er niets belangrijks is voor de toekomst van de wereld dan een broederlijke vereniging van onze twee volken in het rechtvaardige werk in oorlog en in vrede".

„Wij brachten aan onze zijde de Franse strijdkrachten, die reeds een dapper en spoedig een machtig leger zullen worden onder den kranigen Generaal Giraud".

„De Afrikaanse oorlog is voorbij. Mussolini's Afrikaanse Imperium en Korporaal Hitlers strategie zijn beide naar de maan".

„De Hun is altijd aan je keel of aan je voeten".

„Japan zal in as gelegd worden vóór de vrede".

„Machtige legers staan klaar in Engeland, Afrika, Verre Oosten".

„Door eenheid van doel, door standvastigheid in beleid, door taaiheid en uithoudingsvermogen, gelijk wij tot nu toe getoond hebben — hierdoor en hierdoor alleen — kunnen wij onze plicht doen ten opzichte van de toekomst van de wereld en het lot van den mens".

Winston Spencer Churchill, de Premier van Groot Britannië, gaf persoonlijk voor een gezamenlijke vergadering van het Noordamerikaanse Congres zijn inzicht te kennen over de oorlog tegen de asmogendheden.

Talrijke hoogwaardigheidsbekleders van de Verenigde Landen waren bijeengekomen voor Churchills eerste publieke verschijning en verklaringen na meer dan een week van geheime oorlogsbesprekingen met Roosevelt en de Engels-Noordamerikaanse Hoofdcommando's.

Om 12.15 uur trad de Premier het Capitool binnen.

Politie-agenten van het District Columbia alsook van de hoofdstad, samen met talrijke mannen van de geheime dienst versterkten de wacht van soldaten rond het Capitool. In Churchills gezelschap bevonden zich zulke kopstukken als Premier Mackenzie King van Canada, de Hertog en Hertogin van Windsor, Kroonprinses Martha van Noorwegen, Myron Taylor, speciale Ambassadeur van Roosevelt bij het Vaticaan en Bernard Baruch, raadgever van den President.

Lord Moran, Churchills persoonlijke geneesheer, bevond zich ook in het gezelschap, dat met den Britsen leider reed van het Witte Huis.

Bij het Capitool splitste Churchills groep zich; sommigen gingen zitten op de tribune met de echtgenoten der volksvertegenwoordigers en diplomaten, anderen hadden een zitplaats in de zaal met de leden van het cabinet, het Hoge Gerechtshof en de Hoofden van de strijdkrachten.

Lord Halifax, de Britse Ambassadeur, bevond zich in de zaal, alsook Veldmaarschalk Sir Archibald Wavell, Admiraal Sir James Somerville, Luchtmaarschalk Sir Richard Peirse, Lord Leathers, Lord Cherwell en Sir Ronald Campbell.

Na zijn rede zou den Premier een noenmaal worden aangeboden in de Comité-kamer van het Senaatscomité voor Buitenlandse Zaken, door Voorzitter Connally van het Senaatscomité en Voorzitter Bloom van het Comité van het Huis van Afgevaardigden, beiden voor Buitenlandse Zaken.

21 Noordamerikaanse en Britse gasten waren uitgenodigd voor het noenmaal, waaronder Vice-President Henry A. Wallace, Voorzitter Rayburn van het Huis, Secretaris Cordell Hull en de Democratische en Republikeinse leiders van beide Kamers.

Luitenant Richard Woon, de zoon van Lord Halifax, die beide benen verloor in de Noordafrikaanse krijgstocht, zat in zijn uniform in een rolstoel achter in de Kamer. Heldere lichten beschenen het geheel. Een kwartier voordat Churchill begon te spreken was elke duim in de tribune gevuld.

De Hertog en Hertogin van Windsor werden begroet met een uitbarsting van gejuich, die twee minuten duurde, toen zij op de tribune verschenen en de voorste plaatsen bezetten. De leden van het Regeringscabinet kwamen de Kamer binnen na de leden van de Senaat, en liepen over het middenpad naar voren. Zij werden eveneens met applaus begroet en namen de gereserveerde plaatsen in vooraan in de zaal.

Na 17 maanden weer voor het U.S.A. Congres.

Nadat Churchill zich achter de lezenaar gesteld had sprak hij als volgt:

„Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Speaker (Voorzitter Lagerhuis), Leden van de Senaat en het Huis van Afgevaardigden: Zeventien maanden zijn voorbijgegaan sedert ik het laatst de eer had het Congres der Verenigde Staten van Noord-Amerika toe te spreken. Langer dan vijfhonderd dagen hebben wij gewerkt en geleden, hebben wij schouder aan schouder gevochten tegen een wreden en machtigen vijand in vele werelddelen, op land, op zee en in de lucht.

Het feit, dat Gij mij wederom hebt uitgenodigd in het Congres, nu wij ons gezet hebben de taak te verrichten en dat Gij mij op zulk een hartelijke wijze verwelkomt is zeker een hoogtepunt in mijn leven. Het toont ook, dat onze deelgenootschap niet zo kwaad geweest is.

Ik ben er trots op, dat Gij ons goede bondgenoten gevonden hebt, samen voorttrekkend in kameraadschap tot het volbrengen van onze taak zonder mopperen en met het geven van ons leven, onze rijkdommen en werkelijk alles wat wij te geven hebben. De vorige keer kwam ik op een ogenblik, dat de Verenigde Staten gloeiden van wrok door de verraderlijke aanval op Pearl Harbor door Japan en de daaropvolgende oorlogsverklaring aan de Verenigde Staten door Duitsland en Italië.

Voor mij — ik zeg het eerlijk — waren het dagen na onze langdurige en een geheel jaar eenzame strijd, dat ik in mijn hart niet een gevoel van verlichting kon onderdrukken, dat wij allen saamgebonden werden door een gemeenschappelijk gevaar, door een hecht geloof en het hoog gestelde doel om de strijd ten koste van alles tot het einde toe voort te zetten. Het was een uur van heftige emoties — en ik geloof een uur, dat het meest gedenkwaardig is in het menselijke leven en vol van hoop en glorie voor de toekomst — de ervaringen van een lang leven en de drang van mijn bloed **om in mij de overtuiging te doen ontwaken, dat er niets belangrijkers is voor de toekomst van de wereld dan een broederlijke vereniging van onze twee volken in het rechtvaardige werk in oorlog en in vrede.**

Aldus, in Januari 1942, toen ik dat gevoel van verlichting had en ik mij daarom voorbereidde in een meer vastberaden en sterke geest om de verschrikkelijke slagen te weerstaan, die blijkbaar zouden worden toegebracht aan de Britse belangen in het Verre Oosten — iets wat niet te vermijden was gezien de militaire kracht van Japan — in een tijd, dat de Noordamerikaanse en Britse vloten tijdelijk de vlootbeheersing van de Stille Oceaan en de Indische Oceaan verloren hadden, toen kwamen na elkaar in snelle opvolging de tegenslagen voor ons en voor onze bondgenoten de Nederlanders. In de Stille Oceaan namen de Japanners de landen en eilanden, die zij begeerden. De Philippijnen zijn in slavernij geworpen.

De luisterrijke en weelderige gebieden van Nederlands Oost Indië zijn onder de voet gelopen. Op het schiereiland van Malakka en te Singapore leden wij de grootste militaire nederlaag, of in elk geval de grootste militaire ramp in de Britse geschiedenis

Wij zullen de oorlog zij aan zij voortzetten.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de „Speaker": Dit alles moet terugbekomen worden en nog veel moet worden terugbetaald.

En laat mij u hier zeggen, dat wij Britten zeker niet minder belang hebben als de Verenigde Staten in het onwankelbaar en onverbiddelijk voortzetten van de oorlog tegen Japan. Ik ben hier om u te zeggen, dat wij de oorlog zij aan zij met u zullen voortzetten, overeenkomstig het beste strategische gebruik van onze strijdkrachten, zolang er kracht is in ons lichaam, zolang er bloed vloeit in onze aderen.

In ons aandeel in de huidige strijd tegen Japan zijn thans grote land-, lucht- en vlootstrijdkrachten door Groot Britannië opgehoopt aan de Oostelijke grenzen van Brits Indië. In dit krijgsgebied hebben wij een der middelen om hulp te brengen aan het verdrukte en lang gekwelde China.

De Hulp aan China een der meest dringende noodzakelijkheden.

Ik beschouw het brengen van een doeltreffende en ogenblikkelijke hulp aan China als een der meest dringende onzer gemene werkzaamheden. Het zal uwer **aandacht niet ontgaan zijn, dat** ik met mij naar dit land en naar deze conferentie bracht: Veldmaarschalk Wavell en twee andere Opperbevelhebbers in het Brits-Indische krijgsgebied. Zij hebben deze lange reis niet afgelegd om zich slechts bezorgd te maken over de betere gezondheid en het geluk van den Mikado van Japan. Ik achtte het raadzaam, dat de betrokkenen in dit grote krijgsgebied tezamen kwamen en in vriendschappelijke ijver, hart tot hart, alle punten na zouden gaan — en er zijn vele, daar kunt gij zeker van zijn. Indien slechts nodig geweest ware opdracht te geven aan de grote legers, die klaar staan in Brits-Indië om op te rukken naar de Opgaande Zon en de Birmaweg te òpenen, zoude deze opdracht hedenmiddag gegeven zijn.

De quaestie is evenwel iets ingewikkelder en het oprukken en doordringen van de troepen in de bergen en wouden in het Noord-Oosten van Brits-Indië is ten zeerste afhankelijk van wat uw krijgslieden noemen: de leer van de logica.

Wij zullen alles inzetten.

Doch, Mijnheer de Voorzitter, ik loochen — en ik ben er zeker van met uw sympathie — de geringste verdenking, dat wij iets achterhouden wat op nuttige wijze kan worden toegepast. **Ik verzeker u, dat ik en de regering, welke ik vertegenwoordig, vastbesloten zijn elke man, elke kanon, elk vliegtuig, in dit krijgstoneel te gebruiken, gelijk wij getoond hebben bereid zijn te gebruiken in elk ander krijgstoneel.**

In de conferenties van Januari 1942 tussen den President en mij en tussen onze hoge deskundige adviseurs, was het duidelijk, dat de nederlaag van Japan niet zou betekenen de nederlaag van Duitsland en dat de nederlaag van Duitsland ontegenzeggelijk zou betekenen de ondergang van Japan.

Het besef van deze simpele waarheid wil niet zeggen, dat beide niet samen kunnen gaan en in feite wordt thans het grootste deel van de Noordamerikaanse strijdkrachten gevestigd aan het front in de Stille Oceaan, volgens de verdeling, die wij maakten bij onze onderhandelingen in Januari 1942.

In Januari 1942 namen de Verenigde Staten van Noord-Amerika de grootste verantwoordelijkheid op zich om de oorlog tegen Japan te voeren en om Australië en Nieuw-Zeeland te helpen zich tegen een Japanse invasie te verdedigen. En deze invasie scheen toeen veel dreigender dan zij thans is.

Van de andere kant namen wij de grootste lasten van de strijd in Europa op ons. Dit is slechts in beginsel.

De verliezen der Britse Koopvaardij.

Tenzij de levenslijn over de Oceaan, die onze beide volken verbindt, ongebroken kan worden gehouden, zijn de Britse eilanden en al de zeer belangrijke strijdkrachten, die zich erop bevinden, gedoemd. Wij hebben welwillend ons volle aandeel genomen om in de gevaarlijke wateren van de Middellandse Zee te werken en in de convooien over de Noordelijke IJszee naar Rusland en **wij hebben sedert het begin onzer alliantie meer dan het dubbele tonnage van koopvaardijschepen verloren vergeleken bij de Verenigde Staten van Noord-Amerika.**

Van de andere kant weer heeft de wonderbaarlijke productie in nieuwe schepen van de **Noordamerikaanse** scheepswerven gedurende **de laatste** zes maanden de verliezen **van beide Geallieerden ingehaald en thans verre** overschreden. **En zo de inspanning niet** verslappe, is er elke reden om te geloven in een onophoudelijke uitbreiding van de Geallieerde scheepvaart, ten behoeve van de oorlogsvoering. **De** vernietiging door ons van **vijandelijke** duikboten, gelijk geheime archieven van de marine geredelijk zullen aantonen, heeft dit jaar alle vroegere ondervindingen verre overtroffen. **De laatste** drie maanden en in het biezonder de laatste drie weken hebben ongeëvenaarde resultaten opgeleverd.

[De ontvangst van Churchills rede werd hier zwak, zodat er een deel van verloren ging. — Red.].

De steun van de Noordamerikaanse luchtmacht.

Na de strijd tegen de duikboten besproken te hebben, **ging Churchill het** lucht-offensief na en zeide, **dat de Britten** „zeer veel geholpen zijn" **door de** Noordamerikaanse **bombardementen** overdag. Door Groot-Britannië's lucht-offensief — aldus Churchill — **werd** Duitsland gedwongen „**meer en meer**" vliegtuigen van de gevechtsfronten te halen om te bestemmen voor „zuiver defensieve" krijgsverrichtingen ten koste van verlies aan agressie en initiatief.

Churchill vervolgde: **„Het is de plicht van hen, die belast zijn met de leiding des oorlogs ten spoedigste de** krijgs-, aardrijks- en **staatkundige** moeilijkheden te overkomen **en met het** proces te beginnen, **dat zo nodig en** wenselijk is **om de steden en munitiecentra van Japan in as te leggen. Want** in de as moeten **zij zeker liggen alvorens** de vrede terugkere **tot de wereld.** Dit doel neemt een **belangrijke plaats** in bij de besprekingen **van de militaire** leiders.

De Britten zullen ook Japan bombarderen.

Doch geen publieke bespreking over de methode of volgorde in gebeurtenissen, die moeten plaats vinden om dit te bereiken, zou van nut zijn. Laat mij echter duidelijk maken, dat de Britten zullen deelnemen aan deze luchtaanval op Japan in harmonieuze overeenstemming met de grote oorlogsstrategie. Dat is ons verlangen! De wreedheden van den Japansen vijand zal onze vliegers des te waakzamer doen zijn tegen de gevaren en de martelingen, waaraan hun Noordamerikaanse kameraden werden bloot gesteld.

Op het ogenblik, meer in het algemeen sprekend, is het voornaamste probleem voor de Verenigde Staten en in niet mindere mate voor Groot-Britannië niet zozeer het vormen van legers of een reusachtige productie van munitie en vliegtuigen. Deze zijn reeds in volle gang en ontzaggelijke voortgang en verbazende resultaten zijn bereikt.

Het vervoer van troepen en materiaal.

Het probleem is eerder het brengen van deze strijdkrachten naar den vijand, de weerstand van de duikboten ten spijt, over grote oceanen, over smalle zeeën of over land, door moerassen, bergen, wouden, in verschillende delen van de wereld, dàt is ons probleem!

Al onze oorlogsplannen moeten daarom geïnspireerd, doordrongen en zelfs beheerst worden door dit hoofddoel: met den vijand handgemeen te worden onder gunstige omstandigheden of in ieder geval dragelijke toestanden.

Het is een groot en ingewikkeld proces, vooral wanneer twee landen direct in beraad zijn en de belangen van zo-

CURAÇAO'S VERTEGENWOORDIGER

in de Buitengewone Raad van Advies van de regering Der Nederlanden, Dr. M. F. da Costa Gomez, is — zo verneemt de G.P.D. van bevoegde zijde — behouden te Londen aangekomen.

Het nieuws van vandaag.

Twee jaar geleden. Meer dan 11.500 Duitse soldaten landen met valschermen en met zweefvliegtuigen, getrokken door transportvliegtuigen op het eiland Creta. De landingen hebben plaats in het gebied van Canea-Maleme en zij geschieden van Helleense havenplaatsen uit. Hevige bombardementen van zee- en luchthavens gingen hieraan vooraf. Gedurende 4 uren landen de valschermtroepen. Koning George van Hellas verlaat Canea, verenigt zich met Minister-President Tsouderos, waarna het gezelschap zich naar de kust begeeft tijdens een avontuurlijke tocht, die gedeeltelijk op muilezels plaats vindt.

Vandaag: Machtige legers staan klaar in Afrika, Engeland, het Verre Oosten, om den vijand straks te bespringen. Millioenen manschappen, duizenden vliegtuigen, tanks, kanonnen enz., wachten op het sein voor het grote offensief.

Premier Winston Spencer Churchill vertelde voor het Noordamerikaanse Congres, hoe de Geallieerden er thans voor staan. Er zal zeker nog hard gevochten moeten worden en misschien zal de strijd in de toekomst meer kosten dan wat hij tot nu toe gekost heeft. Doch wij hebben een phase bereikt, dat wij weten de oorlog te zullen winnen.

Over de Afrikaanse strijd en de komende gebeurtenissen leze men in de grote rede van den Britsen Premier.

De bombardementen op de Vesting Europa duren onverminderd voort. Gisteren de gehele dag ronkten de Geallieerde vliegtuigen boven Nederland, België en Frankrijk, Duitsland, Italië, Sardinië en Sicilië om hun dodelijke lasten te werpen. In Duitsland nemen de overstromingen een steeds grotere omvang aan. De derde dam, die werd aangevallen doch niet doorgebroken was, toont tekenen, dat hij misschien spoedig zal zwichten. Het water sijpelt er reeds door. Om de schade nog groter te maken deed de Raf in de nacht nieuwe aanvallen op de dammen, alsook op sluizen en kanalen in het Reich (blz. 3).

Aan het Russisch front laait de strijd weer op. Overal hebben de Russen het initiatief, in de Kuban, bij Izyum.

Op Attu is de strijd bijna afgelopen. Radio-Tokio klaagde over de grote overmacht der Noordamerikanen. Er is niet één Japanner meer, die niet een of andere verwonding heeft. Daar gaan de Japanners...

Op blz. 3 staat bovendien nog een belangrijke rede van onzen Minister-President Professor Doctor Pieter Sjoerd Gerbrandy, die hij voor Radio-Oranje hield.

vele andere landen moeten worden overwogen. De beste goede wil en de bereidheid om te denken aan de gemeenschappelijke zaak, de zaak van alle Verenigde Landen, wordt gevraagd van allen, die aan onze besprekingen deelnemen. De ingewikkelde regelingen en biezonderheden kunnen slechts worden getroffen door de mannen, die alle feiten kennen, die verantwoordelijk zijn en aansprakelijk gehouden kunnen worden voor succes of mislukking. Vele mensen kunnen goede plannen maken om de krijg te winnen, zo lang zij die echter niet tot uitvoering behoeven te brengen. Wij kunnen niet teveel kiezen en delen om den vijand aan te vallen op zo groot mogelijke schaal en zo spoedig mogelijk en — als ik zeggen mag — waar dit mogelijk is.

Aldus, op deze wijze, zullen wij onze vijanden in Europa en Azië hun krachten op land, op zee en in de lucht doen branden en verbruiken met de grootste snelheid.

Nu zult gij beter dat ingewikkelde probleem begrijpen om de grootste mogelijkheid te vinden voor het gebruiken van onze grote strijdkrachten. Gij begrijpt de moeilijke keuze van het punt waar de strijdkrachten met het grootste voordeel kunnen worden ingezet en de voorrang die pas van komt bij alle verscheidene ondernemingen, die gewenst zijn. Dat is de taak, die de voortdurende aandacht en de regelingen eist van onze Gecombineerde Staten en van de Regeringshoofden.

De pers was wijs en toegeeflijk.

Ik ondervind mij te zeggen, dat ik, zo ik niet in een verantwoordelijke positie ware, een schitterend plan zou maken en dit waarschijnlijk op een of andere wijze zou brengen onder de aandacht van het uitvoerende gezag. Doch het is niet mogelijk om zulk een uitgebreide openlijke bespreking te houden over deze vraagstukken en dat is nog een moeilijkheid voor hen, die de verantwoordelijkheid dragen, dat zij deze dingen niet in het openbaar kunnen bespreken of betwisten zonder het gevaar dat de vijand enig voordeel hale uit hetgeen hij kan afluisteren. Te dezen zeg ik u als mijn mening, dat de Noordamerikaanse en Britse pers en het publiek hun overheid met wijze en toegeeflijke consideratie hebben behandeld. Ik geloof, dat deze zelfbeteugeling moet worden gehandhaafd.

Mijnheer de Voorzitter, aldus waren wij heden in staat hier samen te komen in alle vertrouwen en vriendschap. De geographie stelt onoverkomelijke hindernissen voor het voortdurend samenzijn van de Gecombineerde Staven en de Regeringsleiders.

Doch de moderne oorlog is totaal en voor het bereid ervan is het nodig, dat de technische en beroeps autoriteiten worden gesteund en zo nodig geleid door de Regeringshoofden, die de kennis vergaren, welke hen in staat stelt niet alleen de militaire doch ook de politieke en economische krachten, welke aan het werk zijn, te richten naar het doel.

Dit zijn de redenen, die den President dwongen de lange reis naar Casablanca te maken en dit zijn de redenen, die mij nu hier brengen.

Bijeenkomst met Stalin en Tsjang Kai Sjek in het verschiet.

Wij, beiden van ons, hopen oprecht, dat wij over niet al te lange tijd zullen verkrijgen wat wij zo lang gezocht hebben, namelijk een bijeenkomst met Maarschalk Stalin en zo mogelijk met Generalissimo Tsjang Kai Sjek.

Waar en wanneer deze zal plaatsvinden is niet iets waarop ik in staat ben enig duidelijk licht te werpen op het ogenblik. En al ware ik daartoe in staat dan zou ik dat toch zeker niet gedaan hebben. Intussen doen wij ons best in nauw contact te blijven in elke quaestie tussen alle autoriteiten of alle landen, die actief in de oorlog gewikkeld zijn. En het is mijn speciale plicht deze intimiteit te behouden en te confereren met alle delen van het Britse Gemenebest en het Imperium en speciaal met de grote zelfregerende Dominions als Canada, welks Premier zich op het ogenblik bij ons bevindt en wiens steun van groot gewicht is in de besprekingen.

De krachtige hulp der Noordamerikanen in donkere uren.

Er kon geen beter of meer bemoedigend toonbeeld zijn van de vruchten onzer besprekingen dan de krijgstocht in Noord-West Afrika, die pas zo goed beëindigd is. In Juni van het vorig jaar toen ik hier was, gaf de President mij een strookje papier, dat het onverwachte, volkomen onverwachte, nieuws bevatte van de val van Tobruk en de overgave van zijn garnizoen in onverklaarbare omstandigheden, de overgave van een garnizoen van 25,000 man.

Dat was inderdaad een donker en bitter uur voor mij. Ik zal nooit vergeten de echte kameraadschap, die onze Noordamerikaanse vrienden mij betoond hebben in deze tegenslag. Hun enige gedachte was middelen te vinden om de toestand te helpen herstellen en geen ogenblik vroegen zij naar de vastberadenheid of de gevechtsqualiteit van onze troepen. Honderden Sherman-tanks werden uit de handen van Noordamerikaanse divisies genomen en met de grootste snelheid rond Kaap de Goede Hoop naar Egypte gezonden. Toen een schip met 50 tanks werd getorpedeerd verving de Noordamerikaanse Regering het tezamen met de zo kostbare voertuigen zelfs voordat wij konden vragen dit te doen.

De Sherman tank was de beste tank in de woestijn in het jaar 1942 en de aanwezigheid van deze wapens speelde een belangrijke rol in de slag bij El Alamein en in de lange achtervolging waarbij de vijand naar Tunis werd gejaagd.

Op deze tijd, Juni van het vorig jaar, Juni 1942, toen ik hier het laatst was, op die tijd werd ook bestudeerd en overwogen hetgeen geleid heeft tot de gedenkwaardige Noordamerikaanse en Britse landing op Frans Noord-West Afrika, de resultaten waarvan heden de oorzaak zijn tot een algemene vreugde.

Vereend zijn wij onoverwinnelijk.

Wij hebben hier beslist een uiterst bemoedigend voorbeeld van wat bereikt kan worden als Britten en Noordamerikanen samenwerken, hand in hand. **In feite, is men bijna van mening, dat indien zij dit kunnen volhouden, er haast niets is wat zij niet zouden kunnen doen, hetzij op het slagveld hetzij in de niet minder ingewikkelde problemen van de vrede.**

De geschiedenis zal deze grote onderneming uitroepen tot een klassiek voorbeeld van de wijze van oorlogvoeren.

De Afrikaanse overwinning.

Wij hebben het wapen van de zeemacht, een wapen, waarin wij het sterkst waren om den vijand op het gekozen ogenblik aan te vallen en op het gekozen punt.

Niettegenstaande de grootsheid van het plan en de honderdduizenden, die in algemene trekken ervan op de hoogte waren gebracht, behielden wij de geheimzinnigheid en was de verrassing doeltreffend. Wij stelden den vijand voor een situatie, waarin hij een kostbaar strategisch gebied moest verliezen of vechten onder omstandigheden, welke voor hem uiterst duur en verkwistend zouden zijn. Wij hernamen het initiatief, hetwelk wij nog behouden. **Wij brachten aan onze zijde de Franse strijdkrachten, die reeds een dapper en spoedig een machtig leger zullen worden onder den kranigen Generaal Giraud.**

Wij kregen bases van waaruit hevige aanvallen kunnen en zullen worden toegebracht door onze luchtmacht op geheel Italië en met resultaten, die niemand kan schatten, doch die zeker uiterst voordelig voor onze zaken zullen zijn. **Wij hebben een economische winst gemaakt in onze uitgebreide en gerekte scheepvaart-positie tot een waarde van honderden grote schepen en een, die ons het voordeel zal geven een snelle reis naar het Verre Oosten te maken door de Middellandse Zee.**

Wij brachten den vijand een slag toe, die gelijk is aan die hij bij Stalingrad kreeg en uiterst stimulerend voor onze heldhaftige en zwaar vechtende Russische Geallieerden. En al dit Mijnheer de Voorzitter loochent de nazie- en fascistische mening, dat de parlementaire democratieën niet in staat zijn een doeltreffende oorlog te voeren. Ongetwijfeld zullen wij hen nog meer voorbeelden geven.

Ik ben vrij om toe te geven dat in Noord-Afrika wij het beter deden dan wij wisten, het onverwachte kwam het plan te hulp en vermenigvuldigde de resultaten. Hiervoor moeten wij dank brengen aan de militaire intuïtie van Korporaal Hitler. Gij zult bemerken, gelijk ik drie maanden geleden in het Lagerhuis voorspelde, de hand van den meester, de vruchteloze strijfhoofdigheid, welke Maarschalk Von Paulus en zijn leger te Stalingrad veroordeelde en nu weer een nieuwe catastrophe heeft gebracht voor den vijand in Tunis. Wij vernietigden of vingen belangrijk meer dan een kwart millioen van 's vijands beste troepen in Tunis, uitgezonderd die bij de overtocht naar Afrika door de Britse duikboten en de Britse en Noordamerikaanse vliegtuigen werden opgeruimd.

Ons succes overtrof alle verwachtingen.

Niemand kon rekenen op zulke dwaasheden. Zij gaven ons, als ik de taal der financiën gebruiken mag, een aardige bonus nadat het volle dividend was verdiend en betaald. **Ten tijde, dat wij deze grote gezamenlijke Afrikaanse onderneming beraamden, hoopten wij meester over Tunis te zijn vóór het einde van het vorig jaar.** Doch de wonde, die den vijand thans werd toegebracht, physiek en psychologisch, en de oefening, die onze troepen gehad hebben in de harde school van de oorlog en het samensmeden van een Engels-Noordamerikaanse staf — deze zijn voordelen, die alles hebben overtroffen wat in onze macht lag te beramen. De Duitse leugenfabriek is hard bezig uit te leggen hoe kostbaar de tijd was, die zij kochten met het verlies van een groot leger. Laten zij zichzelven niet misleiden.

Nieuwe **krijgsverrichtingen zullen zich binnenkort ontvouwen. Door de wijze, waarop zij afhangen van speciale instructies aan grote aantallen troepen en de levering van een grote hoeveelheid technisch materiaal, zijn deze en andere verrichtingen op generlei wijze vertraagd door de hardnekkige gevechten in het Noorden van Tunis.** Mijnheer de Voorzitter, de Afrikaanse oorlog is voorbij. Mussolini's Afrikaanse Imperium en Korporaal Hitlers strategie zijn beide naar de maan.

Een werelddeel gezuiverd.

Het zou belangwekkend zijn om na te gaan wat deze vertoningen dezen twee booswichten gekost hebben en hen, die hun werktuigen of hun bedrogenen waren. De Keizer van Abessinië zit weer op de troon, waarvan hij verdreven was door Mussolini's gifgassen. Alle grote gebieden van Madagascar tot Marokko, van Caïro tot Casablanca, van Aden tot Dakar, zijn onder Brits, Noordamerikaans of Frans toezicht.

Een werelddeel is tenslotte voor eens en voor altijd gezuiverd van fascistische of nazie-tyrannie. **De Afrikaanse excursies van de twee dictators hebben hun landen in doden en gevangenen 950.000 man gekost.**

Zij verloren ook twee millioen bruto ton aan schepen en meer dan 8000 vliegtuigen, uitgezonderd de grote aantallen schepen en vliegtuigen, welke beschadigd werden. Ook zijn er voor den vijand verloren gegaan: 6.200 kanonnen en 2550 tanks, 70.000 trucks, hetgeen de Noordamerikaanse naam is voor vrachtwagens, en naar ik meen is aangenomen door de gezamenlijke legers in Noord-West Afrika in ruil voor het gebruik van het woord 'petrol' in plaats van 'gasoline'.

Dit is het eind van al. En wat hebben zij te tonen? Het Duitse trotse Duitse leger heeft bij zijn plotselinge instorting de strijd opgegeven, iets wat door geen van ons verwacht was; het trotse Duitse leger heeft weer eens de waarheid bewezen van het gezegde: **'De Hun is altijd aan je keel of aan je voeten'** en dat is een punt, dat in de toekomst nog van gewicht zal zijn.

Wij kunnen nu, in deze phase, bij deze mijlpaal in de strijd zeggen, dat een werelddeel bevrijd is.

Een schitterende samenwerking der verschillende legers.

De Noordwestelijke Afrikaanse campagne en vooral de Tunische climax is het resultaat van de mooiste samwerking der troepen van drie verschillende landen en van een combinatie onder één Opperbevelhebber over land- zee- en luchtstrijdkrachten die nog nergens gezien is. In het biezonder het Britse en Noordamerikaanse stafwerk, gelijk ik zeide, heeft de kameraadschap der soldaten van beide onze landen geëvenaard. samen voortrukkend, zij aan zij, onder het vuur van den vijand. Het was een wonder van efficiënte organisatie".

Churchill sprak vervolgens over de strijd van de Russen en zeide:

De dank aan Rusland.

„Zij houden op het ogenblik niet minder dan 190 Duitse divisies en 28 satellieten divisies aan hun front. Het is altijd verstandig, als men recht doet aan zijn eigen verrichtingen, ook een goed gevoel van verhouding in acht te nemen en ik noem daarom deze cijfers van de Duitse strijdkrachten tegenover Rusland, als vergelijking en het aequivalent van ongeveer 15 divisies. dat wij in Tunis vernietigd hebben na **onze krijgstocht, die ons ongeveer 50.000 man gekost heeft** Dat toont enigszins aan in welke mate de Russen zich inspannen en hetgeen wij hen te danken hebben.

Het is zeer wel mogelijk, dat een nieuwe krachtmeting tussen de Duitse en Russische legers spoedig zal plaats vinden. Rusland heeft reeds wonden toegebracht aan de Duitse militaire organisatie, die naar ik geloof, uiteindelijk dodelijk zullen zijn. Maar er is weinig twijfel aan, dat Hitler zijn grootste troef zal uitwerpen voor een derde poging om het hart en de geest van Rusland te breken en de strijdkrachten te vernielen van het machtige volk, dat hij reeds tweemaal tevergeefs besprongen heeft.

Hij zal niet slagen!

Doch wij moeten alles doen wat in onze macht ligt, en dat verstandig en practisch is om meer zwaarte van Rusland af te nemen in 1943. Ik wil niet door enige suggestie aansprakelijk zijn voor de mening, dat de oorlog gewonnen is of spoedig voorbij. Dat hij door ons gewonnen zal worden, daar ben ik zeker van. Hoe en wanneer kan niet worden voorzien, nog minder voorspeld.

Ik reed een dezer dagen niet ver van het veld bij Gettysburg, dat ik goed ken, gelijk de meeste uwer slagvelden. De beslissende slag van de Burgeroorlog werd daar gestreden.

Niemand twijfelde er na Gettysburg aan in welke richting de balans zou overslaan. Toch werd veel meer bloed vergoten na de overwinning van de Unie te Gettysburg dan in al de gevechten, welke eraan voorafgingen.

Het past daarom, dat wij onze harten sterken en onze zenuwen beheersen en de meest ernstige raad van elkaar aannemen, opdat de gunstige positie, die reeds bereikt is, zowel tegen Japan als tegen Hitler en Mussolini in Europa, niet verloren zal worden. Indien wij deze moordpartij en vernietiging, welke de oorlog naar zovele landen brengt, willen beperken, moeten wij geen ogenblik enige spier in ons doen verslappen of de geringste vermindering in onze inspanning toelaten.

Het zal nog veel „zweetbloed en tranen kosten".

De vijand heeft nog ontzaggelijk veel wapenen en grote bronnen van kostbaar strategisch gebied. De oorlog is vol mysteries en verrassingen. Een verkeerde stap, een verkeerde richting in de strategie, onmin of loomheid tussen de Geallieerden zou den gemeenschappelijken vijand spoedig de macht kunnen geven om ons te stellen voor nieuwe gevaren, die de oorlog ten zeerste zouden kunnen verlengen.

Niemand kan zeggen, welke nieuwe verwikkelingen en gevaren kunnen ontstaan binnen vier of vijf jaren en het is in het rekken van de oorlog en de enorme uitgaven ervan tot de democratieën vermoeid of verveeld of gesplitst zijn, dat de voornaamste hoop van Duitsland en Japan gevestigd zijn.

Wij moeten die vage hoop vernietigen, gelijk wij zo vele andere vernietigd hebben en voor dat doel moeten wij, hoe groot de moeilijkheden zijn, onze energieën geheel richten op het grote doel: de overwinning der Verenigde Landen.

Door eenheid van doel, door standvastigheid in beleid, door taaiheid en uithoudingsvermogen, gelijk wij tot nu toe getoond hebben — hierdoor en hierdoor alleen kunnen wij onze plicht doen ten opzichte van de toekomst van de wereld en het lot van den mens" (Washington, (AP) 19.5).

Curaçao.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	9771
2e prijs	5126
3e prijs	6235
4e prijs	13232

BRITSE KONING ONDERSCHEIDT TWEEDE STUURMAN BAKKER.

De heer B. B. Bakker, waarnemend 2e stuurman van de N.I.T., die hier tijdelijk werkzaam is, heeft behalve het Bronzen Kruis met eervolle vermelding, dat hem in verband met zijn heldhaftig optreden tijdens het incident met de „Ondina" in het verre Oosten, door Hare Majesteit de Koningin werd verleend, thans nog een onderscheiding van de Britse Regering mogen ontvangen. Het kantoor van de C.P.I.M. te Londen seinde naar het kantoor van de C.P.I.M., alhier:

„Pleased inform you British Government awarded second officer Bakker Distinguished Service Cross in connection „Ondina" action. Convey heartiest congratulations from Directors magagement and colleagues".

De heer Bakker werd heden onder felicitatie door den Heer J. Noorduyn van het bovenstaande op de hoogte gesteld.

KATHOLIEKE BOEKEN.

De April-keuze van de „Catholic Book Club" is **Celestial Homespan,** the Like of Isaac Thomas Hecker, door Katherine Burton.

Andere aanbevolen katholieke boeken zijn: **What of the Night,** door Mevrouw Belloc Lowndes (roman), **Letters from England,** door Margaret Culkin Banning (boek over Engeland), **Medieval Europe,** door Jeremiah O'Sullivan en John F. Burns (geschiedkundig), **Basic Verities,** door Charles Péguy (werk van den groten Fransen dichter uit de tijd van de opleving van het katholicisme in Frankrijk; Péguy's werken worden op het ogenblik ook in het Frans herdrukt in Canada). **The Larks of Umbria,** door Albert Paul Schimberg (over St. Franciscus).

MGR. WULFINGH-VERENIGING.

Het Bestuur van de Mgr. Wulfingh-vereniging is na de laatste vergadering als volgt samengesteld: Voorzitter: Dr. Max Berkenveld; Penningmeester: Aug. B. Lo; Secretaris: L. C. Zuiverloon; Commissarissen: B. Karg en M. Relyveld.

VERKEERSONGELUKKEN.

In de nacht van 15 op 16 Mei 1943, werd op de weg naar Santa Rosa een rijwiel door een personenauto aangereden. De bestuurder van het rijwiel zou niet geheel rechts van de weg gereden hebben, terwijl de bestuurder van de personenauto het rijwiel te laat zou hebben opgemerkt.

De personenauto reed achter tegen het rijwiel op. Beide vervoermiddelen werden vrij ernstig beschadigd, terwijl de bestuurder van het rijwiel licht werd gewond. Door de Verkeerspolitie wordt een onderzoek ingesteld.

Op 16 Mei 1943, werd een autobus, op de weg van Groot St. Joris naar St. Catharina waarvan de bestuurder rechts van de weg reed, aangereden door een personenauto, waarvan de bestuurder instede van een grote- een kleine bocht naar links maakte. Beide auto's werden zeer ernstig beschadigd. Door de Verkeerspolitie wordt een onderzoek ingesteld.

Op 16 Mei 1943 werd nabij Montagne de bestuurder van een rijwiel, doordat hij naar links reed, aangereden door een hem achteropkomende autobus. De bestuurder van het rijwiel werd ter verpleging in het St. Elizabethgasthuis opgenomen, terwijl het rijwiel ernstig werd beschadigd.

Door de Verkeerspolitie wordt een onderzoek ingesteld.

Op 16 Mei 1943 stak een manspersoon zonder voldoende op het verkeer te letten, de rijweg van de Rodeweg over, en werd aangereden door een motorrijwiel. Hij werd licht gewond.

Op 17 Mei werd een meisje, dat plotseling de rijweg van de Bredestraat Otrabanda overstak aangereden door een personenauto. Het meisje werd daarbij zeer licht in het aangezicht gewond.

THE FELLOWSHIP OF THE BELLOWS.

Gedurende de maand April 1943 werd door de Raf en met de daarmede verbonden luchtmachten der Verenigde Landen 732 vijandelijke vliegtuigen vernietigd. Hoogste bedrag schuldig voor de maand April is dus ƒ 7.32. In de periode Mei 1941 tot April 1943 was het aantal der vernietigde vliegtuigen 8995.

Gerbrandy over de Taak van Bezet Nederland.

„De bevrijding van Europa komt nader"
„Gaat voort den vijand te hinderen".

Minister-President Professor Doctor Pieter Sjoerd Gerbrandy heeft vanmorgen voor Radio-Oranje de volgende rede gehouden:

„Jongstleden Zondag hebben de kerkklokken in geheel Engeland weer geluid. In het gehele land zijn kerkdiensten gehouden om God te danken voor de bekroning der Geallieerde wapenen in Afrika met de eer der overwinning en voor de kastijding van den vijand met schaamte en nederlaag.

Boven de klanken van deze dankbetuiging, en boven het geluid der klokken klonk echter de roep om nu de zwaarste taak te gaan aanvatten — de bevrijding van het vasteland van Europa — met dezelfde inspiratie, dezelfde moed en dezelfde beslistheid, die in Afrika werden getoond. Uw taak, burgers van tijdelijk bezet Nederland, is ook uitgestippeld. De Geallieerden haasten tot de bevrijding, terwijl de Duitsers zich haasten tot de uitputting van Europa. Hoe vlugger deze bevrijding nadert des te langzamer zal die uitputting geschieden en des te beter zal dat zijn voor Europa in zijn strijd op leven en dood.

Het is duidelijk wat gij hebt te doen zolang als deze wedloop voortduurt. Gij zult deze poging tot uitputting moeten verhinderen met alle middelen, die tot uw beschikking staan, maar gij moet uw kracht sparen zo volledig als dit maar mogelijk is.

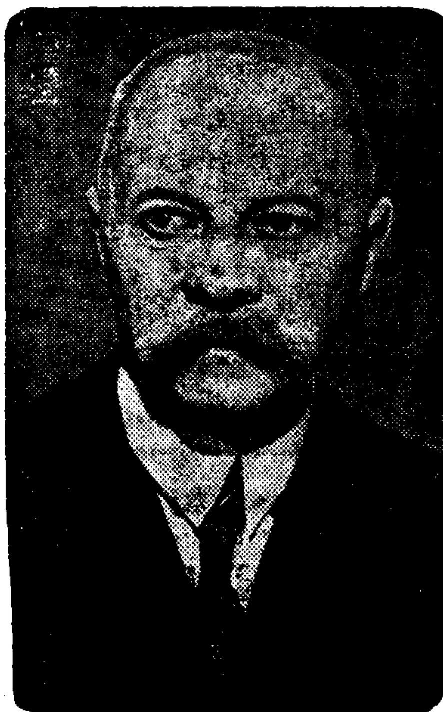
Het is zeker, dat ieder, die nu de Oostelijke grens van Nederland overschrijdt, in levensgevaar zal verkeren, want in de komende dagen zal Duitsland bestrooid worden met brand- en explosieve bommen. Wij geven u de raad om al het mogelijke te doen ten einde weg te blijven uit deze hel op aarde. Uw vaderlandse plicht, wanneer gij daar eenmaal toch zijdt aangekomen tegen uw eigen wil, is om al uw schranderheid daartoe aan te wenden, dat het werk uwer handen niet gebruikt zal worden tegen uw eigen volk en zijn bondgenoten.

Wanneer de doodsklok zal gaan luiden voor de in het nauw gedreven horden van den vijand, dan zal hij trachten u daar als gijzelaars te misbruiken. De tyran zal trachten u te offeren om zijn eigen huid te redden. Gij ieeft in de totale oorlog en daarom is het dat de Nederlandse regering onder andere na zeer zorgvuldige overweging allen, die openbare posten bezetten beval alles te doen ten einde de maatregelen van den bezetter zoveel mogelijk te verhinderen.

Officiële samenwerking tot maatregelen, die de uitputting bevorderen, onder welke schoon-klinkende verontschuldiging ook, pleegt verraad jegens de zaak van het Nederlandse volk en daarom was het, dat de Nederlandse regering wel bewust haar gedemobiliseerde soldaten ertegen waarschuwde in de val te lopen.

Hoe sluw de vijand handelt, werd duidelijk uit het feit, dat hij die zelf iedere vorm van internationaal recht vertreedt, in dit geval begon te werken op uw gevoel voor dat recht. Nota bene alle Nederlandse militairen waren gedemobiliseerd met voorkennis en instemming van de Duitse militaire autoriteiten. Zij waren niet alleen voor onbepaald verlof weggezonden, maar zij hadden ook hun uniformen en wapenen moeten inleveren. Zij hadden afgedaan als soldaten en waren burgers geworden. En aldus kwamen zij te staan onder de regelen voor burgers voortspruitend uit de internationale conventies betreffende de oorlog te land.

De registratie van deze mannen was gericht op hun deportatie of op hun te werk-stelling voor 's vijands oorlogsmachine en dit is in absolute tegenspraak met het internationale recht. En het vrijlaten van krijgsgevangenen had onvoorwaardelijk plaats, omdat — zo zeide de vijand — de oorlog met Nederland voorbij was. Doch wat doet het er toe of de Duitse verkrachter van waarheid en vrijheid tracht te speculeren op uw rechtsgevoel of u door kracht en intimidatie tracht te dwingen? Is hij niet precies dezelfde wanneer hij zijn ware duivelsgezicht toont als wanneer hij als een engel zich tracht voor te doen? Wat doet het er toe of de vijand handelt, omdat hij u vreest met het oog op de toekomst of omdat hij u wil exploiteren voor zijn ogenblikkelijke oogmerken? Zijn doel is altijd de bevrijding te vertragen, de uitputting te bevorderen.

PROFESSOR DR. PIETER SJ. GERBRANDY.

En daarom was het wachtwoord der Nederlandse regering: Laat u niet inschrijven. En daarom is haar huidige waarschuwing duidelijk: Weet wel waartoe de nieuwe order tot inschrijving van alle mannen tussen 18 en 25 jaar voeren zal. Tracht met alle middelen 's vijands opzet te verhinderen. Overheidsdienaren, zorgt ervoor, dat de maatregelen, gericht tegen uw landgenoten, schipbreuk lijden. Oud-soldaten en alle burgers, wien dit aangaat, duldt niet, dat gijzelven en uw volk worden uitgeroeid. De bevrijding van Europa komt nader.

Doch misschien zult gij zeggen, dat de verdrukker thans nog alle macht op het vasteland van Europa bezit. Ziet, hoe hij roofde, wegsleurde, en neerschoot. Ziet naar de rouw, waarin hij ons dompelt.

Landgenoten, het is totale oorlog voor het Britse volk en voor uw strijders en zeelui hier. Het is ook totale oorlog voor u. Aarzeling nu in uw tegenstand uit vrees voor de gevolgen betekent een grotere ramp later voor uzelf of voor uw kinderen. Tezelfdertijd dat uw onder- en bovengrondse tegenstand tegen 's vijands maatregelen uw zenuwen spant, gaan de Geallieerde voorbereidingen voor uw ontzet voort. De zorgvuldig voorbereide campagne in Noord-Afrika, waar de positie van den vijand minder gunstig was dan in Europa, vereiste zes maanden.

Gij, landgenoten, die de ondergrondse pers leidt en de geheime organisaties of op welke verantwoordelijke post gij u ook bevindt: gaat voort den vijand te hinderen door uw medeburgers aan te wakkeren door de hoop op bevrijding levendig te houden. Wacht in vertrouwen op het uur. De vijand kan gemakkelijk een voorbarige rebellie van weinigen onderdrukken. Hij kan niet breken het taaie lijdelijk verzet en de christelijke ongehoorzaamheid aan zijn heidense bevelen, gevoerd door een volk van 9 millioen.

Daarom is het dat gedisciplineerd wachten verbonden met tegenstand, aangepast aan de omstandigheden, juist is. De dag, waarop de bevrijdingslegers uw medewerking zullen eisen, volk van Nederland, zal nauwkeurig en niet vagelijk worden aangekondigd:

Ik wacht met spanning op het ogenblik, dat ik mijn eerste bijdrage gewijd aan de grote toekomst van ons land, zal mogen leveren aan een uwer ondergrondse bladen, die dan bovengronds zullen zijn geworden. Ik weet niet wanneer dit zal geschieden. Maar dit weet ik zeker: het uur uwer bevrijding komt zeker in de tijd van God, die niet sluimert. De kerkklokken op Zondag 16 Mei gaven uitdrukking aan ons geloof en vertrouwen hier in Engeland. God moge ook u behoeden."

BUITENLAND.

GEALLIEERDE VLIEGTUIGEN BOVEN NOORD - DUITSLAND.

Het DNB meldde hedenmiddag vroeg, dat een strijdmacht van Geallieerde bommenwerpers tot boven het Noordelijke Duitse kustgebied doordrong. Het DNB zeide, dat Duitse jagers de Geallieerde strijdmacht tegemoet gingen alvorens deze de kust bereikt had en dat verschillende viermotorige bommenwerpers in felle luchtgevechten werden neergeschoten (Londen, (AP) 19.5).

AANVALLEN OP KIEL EN FLENSBURG.

Het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in Engeland maakte bekend, dat een grote strijdmacht van Noordamerikaanse zware bommenwerpers heden overdag de scheepswerven te Kiel en Flensburg in Duitsland aanviel. De resultaten van de bombardementen waren goed en beide doelen werden in brand achtergelaten.

Het weer was gunstig. De bommenwerpers, die niet geëscorteerd werden, stieten op een groot aantal vijandelijke jagers. Vele vijandelijke toestellen werden vernield. Gevechtsvliegtuigen van de Noordamerikaanse luchtmacht voerden afleidingsvluchten uit, doch de vijand weigerde strijd te leveren. 6 Bommenwerpers worden vermist (Londen, (AP) 19.5).

FRANSEN BEZETTEN LA GALITE.

Het Franse communiqué van Noord-Afrika zegt: „Een detachement van Franse vlootstrijdkrachten bezette op 18 Mei het eiland La Galite." La Galite is een Frans eiland op 40 kilometer ten Noord-Westen van Kaap Serrat aan de Tunische kust. Er kon niet worden vastgesteld of het eiland verdedigd werd door asstrijdkrachten (Algiers, (AP) 19.5).

DE ITALIANEN MOGEN HET NIET ZIEN.

Het Tass-agentschap meldde in een bericht uit Bern, dat de Duitse militaire overheden aan Generaal Vittorio Ambrosio, Hoofd van de Italiaanse Generale Staf, geweigerd hebben om Italiaanse militaire deskundigen toe te laten tot een inspectie van de „Atlantische Wal". Tass zeide, dat de journalisten toestemming kregen de verdedigingswerken te zien, doch dat aan militaire deskundigen — zelfs die van Duitslands bondgenoten — de toegang geweigerd werd onder verscheidene voorwendsels.

Ook zeide men in berichten uit Berlijn afkomstig, dat de Gestapo de Parijse correspondent van de „Frankfurter Zeitung" gearresteerd heeft omdat hij in het particulier had gezegd, dat zijn reis langs de Atlantische Wal hem de indruk gegeven heeft, dat er nog veel te werk te doen valt (Moskou, (AP) 19.5).

DIE SLIMME DUITSERS.

De Berlijnse correspondent van het „Svenska Dagbladet" meldde, dat volgens zijn bewering van nazie-kringen de Duitsers „niet zo dom zijn" te geloven, dat de besprekingen van Aartsbisschop Francis J. Spellman in Turkije uitsluitend godsdienstige quaesties betreffen. Berlijnse kringen uitten tevoren de mening, dat Spellman de weg voor Turkije gereed maakt om op te treden als bemiddelaar in vredesonderhandelingen met Italië (Stockholm, (AP) 19.5).

JOSEPH DAVIES IN MOSKOU AANGEKOMEN.

Joseph E. Davies arriveerde hedenmorgen in Moskou met een brief van Roosevelt voor Stalin. Davies is van plan de brief spoedig te overhandigen. Hij vloog naar Moskou van Kuibysjev uit (Moskou, (AP) 19.5).

DE ENIGE OPLOSSING.

De Britse Secretaris van Buitenlandse Zaken Anthony Eden zeide in het Lagerhuis, dat de volledige uiteindelijke overwinning van de Geallieerden de enige oplossing is voor het Europese vluchtelingen - probleem (Londen, (AP) 19.5).

ONTRUIMING VAN DE FRANSE ZUIDKUST.

Het Britse agentschap zeide, dat volgens een bericht uit Marseille, dat als een nieuwe anti-invasie maatregel heeft afgekondigd, waarbij de gehele Riviera, de zone van Nice inbegrepen, tot een diepte van 25 tot 40 kilometer door de bevolking moet worden ontruimd (Génève, (AP) 19.5).

BARON VON CRAMM GEVANGEN.

Het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika maakte bekend, dat Baron Gottfried von Cramm, Duitslands tenniskampioen, in de Tunische strijd werd gevangen. Geen biezonderheden werden verstrekt (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 19.5).

GISTEREN ZILVEREN JUBILEUM KERKELIJK WETBOEK.

Het was gisteren 25 jaar geleden, dat op 19 Mei 1918 de „Codex Juris Canonici" (het Kerkelijk Wetboek) in werking is getreden. De „Codex" werd reeds jaren en jaren daarvoor voorbereid. Reeds op 12 October 1869 werd er een Constitutie omtrent gegeven, doch de gebeurtenissen van 1870 vertraagden het werk. Eindelijk kwam het boek, dank zij de ijver van Pius X midden in Wereldoorlog I gereed. Op Pinksteren 1917 (27 Mei) werd het afgekondigd en op 19 Mei 1918 is het in werking getreden. Dit boek, dat de plaats innam van het Corpus Juris, is voor de Kerk van onzaglijk grote betekenis geweest.

JAMAICA HEEFT GEEN BANDEN MEER.

Voor vacantie-gangers vermelden wij een bericht uit de „New York Times" van 9 Mei jl. dat mededeelt, dat de bandenschaarste op Jamaica thans zodanig is, dat het verkeer gestremd is. Curaçaose reizigers meldden ons reeds een maand geleden, hoe moeilijk het toen was om auto's tegen fabelachtige prijzen te huren. Thans is het dus nog erger geworden. In plaats van te mopperen over bandenrantsoenering op Curaçao zal men aan de hand van dit bericht misschien eens dankbaar worden jegens onze Curaçaose autoriteiten, die het toch nog altijd klaar gespeeld hebben een beperkte hoeveelheid van banden voor het hoogst nodige verkeer te verkrijgen.

VERLIEZEN VAN DE RAF NAAR VERHOUDING MINDER.

Een commentator van de Royal Airforce verklaarde, dat verre van toe te nemen nu de omvang van de aanvallen groter wordt, het verlies van de Royal Airforce naar verhouding minder is voor de periode Februari en Maart 1943 dan in dezelfde maanden van 1942.

Ook zeide de commentator, dat de laatste vier weken meer dan 2000 Duitse en Italiaanse vliegtuigen zijn vernield in Europa, in het Middellandse Zeegebied en langs het Russisch front. Hiertegen kan de vijandelijke productie moeilijk opkomen (Londen, (AP) 19.5).

VENEZOLAANSE AMBASSADEUR BIJ WELLES.

De Venezolaanse Ambassadeur Diogenes Escalante bracht omstreeks het middaguur een bezoek aan Benjamin Sumner Welles. De Ambassadeur legde uit, dat het bezoek „louter een quaestie van routine" was (Washington, (AP) 19.5).

EEN GOED TEKEN.

De „New York Times" verneemt uit Caracas, dat de Geallieerde bestrijding van het duikbootgevaar in de Caraibische Zee en in het Zuiden van de Atlantische Oceaan haar weerspiegeling vindt in de oorlogsrisicopremies voor scheepvaart van Venezolaanse havens uit, die sedert haar hoogtepunt in Augustus 1942, gedaald zijn met van 66 tot 75 procent. De premie van Venezolaanse havens naar New York daalde van 20 procent in Augustus tot 6 procent; van Venezuela naar de havens van de Golf van Mexico van 15 tot 5 procent; van La Guaira naar Trinidad thans, bij sommige verzekeringsmaatschappijen gedaald tot anderhalf procent (van 15 procent). Van Venezuela naar Brazilië, Argentinië, Uruguay van 25 tot $7\frac{1}{2}$ procent.

EEN NIEUW RECORD.

De Maritieme Commissie van de Verenigde Staten van Noord-Amerika maakte bekend, dat de Noordamerikaanse scheepswerven wat koopvaardijschepen gebouwd worden, een nieuw record gevestigd hebben door in April 157 schepen af te leveren met een totaal van 1.606.600 ton laadvermogen. Hiermede is de productie in 1943 gebracht op 536 schepen, voor vier maanden een totaal van 5.300.200 ton laadvermogen. Dit is meer dan het totaal van de eerste negen maanden van 1942. De constructie in April was overeenkomstig de jaarlijkse hoeveelheid van meer dan 19 millioen ton; dit is ongeveer het doel voor een jaar. De California Shipbuilding Corporation te Wilmington, Californië, brak alle vroegere records door 19 Liberty-schepen af te leveren (Washington, (AP) 19.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Britse verkenningen hebben aangetoond, dat de Sorpe dam, die samen met de Mohne en Eder dammen werden aangevallen, gevaar loopt te zwichten voor de druk van het water. De Sorpedam ligt bij het punt, waar de rivieren Sorpe en Ruhr samenstromen.

— **Washington:** De Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat de troepen de val gesloten hebben rond de Japanse stellingen op het eiland Attu en dat de resten van den vijand zich terugtrekken om nog voor het laatst verzet te bieden.

— **New York:** Tokio gaf toe, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten gestadig voortgang maken op Attu en dat de Japanse verliezen reeds meer dan 66 procent bedragen van het aantal manschappen.

— **Moskou:** De felste gevechten langs het lange Russisch-Duitse front vonden plaats in de Izyum-sector en de Kuban-delta. De Russen hadden overal het initiatief.

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat Mosquito's van de Raf in de nacht Berlijn hebben aangevallen. Ook werden de Mohne en Eder dammen gebombardeerd. Andere doelen van de nacht waren vliegvelden, spoorlijnen en kanalen van de as van Nederland tot Zuid-Frankrijk.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Geallieerde gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers hebben in een reusachtige slag aan de luchtmacht van de as gisteren 73 vliegtuigen vernield. Het was de grootste luchtaanval sedert de instorting van de Duitse grondstrijdkrachten in Noord-Afrika. 29 Vliegtuigen werden neergeschoten in luchtgevechten bij Sicilië en Sardinië in een poging het grote en voortdurende Geallieerde lucht-offensief te stuiten. Op zijn minst 44 andere werden op de grond vernield. Van alle verrichtingen worden 4 Geallieerde vliegtuigen vermist.

— **Londen:** In opvolging van de nachtelijke aanvallen op Europa zwermden grote formaties van Geallieerde vliegtuigen heden over het Kanaal in de richting van Noord-Frankrijk.

— **Londen:** Anthony Eden beschreef Churchill als de „grootste Engelsman van onze tijd" en verklaarde er niet aan te twijfelen, dat het bezoek van den Premier aan de Verenigde Staten van Noord-Amerika „blijkbaar gelijk zijn vorige reizen veel goeds voor de Geallieerde zaak" tot stand zal brengen. Over de slag van de Atlantische Oceaan zeide Eden: „Onze scheepsbouw neemt toe, onze verliezen aan koopvaardijschepen verminderen, de vernietiging van duikboten neemt toe".

Nederland.

NEDERLANDSE KOOPVAARDIJVLOOT EEN ABSOLUTE NOODZAKELIJKHEID.

Dezer dagen hebben wij een en ander medegedeeld uit de zeer belangwekkende radio-rede, die Minister Pieter A. Kerstens heeft gehouden ter installatie van de staatscommissie, die zich bezig zal houden met de vraagstukken der na-oorlogse Nederlandse koopvaardij. Hier volgt nu nog wat uit diezelfde rede:

De Minister zeide, dat de belangrijkheid van de taak der commissie mede wordt aangetoond door de voorstellen van Keynes voor een internationale munt-unie, waarin aan ieder land quota zullen worden toegekend op basis van zijn voor-oorlogse buitenlandse handel. Twee dingen moet men daarbij terdege overwegen: ten eerste, dat Keynes zeker de scheepvaart tot deze handel rekent; ten tweede, dat bij zijn voorstellen de na-oorlogse scheepvaart van ieder deelnemend land op schaal zal moeten worden afgemeten. Wij kunnen ons geen herrezen Nederlands-Indië indenken zonder een Nederlandse koopvaardijvloot, die althans op haar minst tot de oude sterkte is hersteld, niet alleen omdat Nederlands Indië nooit meer Nederlands Indië zou worden zonder zulk een Nederlandse koopvaardijvloot, niet alleen omdat geen van de elementen van ons bestaan en van onze welvaart dichter zijn verweven in onze nationale historie en onze nationale economie dan ons internationale vracht- en passagiersverkeer, doch ook omdat zonder een bloeiende scheepvaart het minder dan ooit mogelijk zou zijn werk en levensonderhoud te vinden voor negen millioen mensen, die opeengepakt wonen op een klein stukje land aan de Noordzee.

En voorts omdat meer dan ooit een goede koopvaardijvloot noodzakelijk is voor de ontwikkeling van de historische verhouding der delen van het Koninkrijk der Nederlanden.

Nogmaals waarschuwde de Minister tegen de tendenz om de koopvaart te gaan verdelen naar verhouding van het inwoneraantal der verschillende landen. „Dan", zo riep de Minister uit, „zou men dat ook moeten doen met andere zaken: steenkool, olie, ijzer en andere grondstoffen."

En verder bepleitte Minister P. A. Kerstens beperking en afschaffing van handelsbelemmeringen en instelling van een multilateraal handelssysteem na de oorlog.

HET NEDERLANDSE VERZET.

De „Gazeta del Popolo" te Rome deelt mede, dat 110 leiders van stakingen in Nederland voor speciale rechtbanken hebben terecht gestaan. Het Italiaanse blad schrijft ook dat de S.S. in Nederland ten einde massa-betogingen in industriële gebieden te breken, herhaaldelijk zowel bajonetcharges als charges met vuurwapenen hebben uitgevoerd.

A. B. KLEEREKOPER OVERLEDEN.

De bekende sociaal-democratische politicus en journalist, het oud-lid van de gemeenteraad van Amsterdam en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de bekende schrijver van de „Oproerige Krabbels", A. B. Kleerekoper, is 62 jaar oud te Amsterdam overleden.

Kleerekoper werd geboren te Tiel op 22 September 1880. Hij liep gymnasium in zijn geboorteplaats en studeerde vervolgens aan de universiteiten van Amsterdam en Utrecht rechtswetenschappen. In 1909 werd hij redacteur van de „Telegraaf" en vervolgens algemeen medewerker van „Het Volk" en van „Voorwaarts".

RENIER SAVELSBERG †.

Wij hebben indertijd als in Nederland terechtgesteld genoemd Wouter Renier uit Savelsberg, dit moest zijn: **Renier Savelsberg** uit Heerlerheide.

DE DOODSTRAF.

Dr. Arthur Seyss Inquart heeft bij speciaal decreet de doodstraf gesteld op deelneming aan staking en opzettelijke vermindering van het arbeidstempo in openbare diensten. Dit decreet heeft ook betrekking op dokters, dierenartsen, apothekers, drogisten, vroedvrouwen e.d.

KRACHTIG PROTEST DER NEDERLANDSE DOKTOREN.

Thans wordt bekend, dat de Nederlandse artsen in April gezamenlijk hebben geprotesteerd tegen het Duitse voornemen om hen voor dienst in Duitsland op te roepen. In een brief, gericht aan F. Reuter, het hoofd van de Duitse Geneeskundige Dienst in Nederland, hebben 5000 Nederlandse artsen (85 procent van het totaal) uiting gegeven aan dit protest. Deze brief luidde als volgt:

„De Nederlandse artsen vernamen met verwondering en verbazing, dat ge voornemens zijt een aantal van hen naar Duitsland te zenden voor de verzorging van hen, die daar in werkkampen vertoeven. Tot nu toe hebben de Nederlandse artsen zich niet bemoeid met de maatregelen, die de bezetter ten aanzien van het Nederlandse volk heeft genomen, ofschoon zij het ten sterkste afkeurden, dat een groot deel van de beste Nederlandse arbeiders tegen hun wil naar Duitsland werden gebracht, weggehaald uit hun werk en uit hun gezinnen om te werken in de Duitse oorlogsindustrie.

Tot dusverre bepaalden zij zich uitsluitend tot hun taak in dienst van het Nederlandse volk, op Nederlandse wijze. Niemand kan beter beoordelen, dan gij, Doctor Reuter, hoe goed zij zich van deze taak hebben gekweten, ondanks de grote moeilijkheden voortkomend uit de tijdsomstandigheden. Wat meer is, zij werkten naar vermogen mede bij alle maatregelen genomen door of in naam van de Duitse bezettingsoverheid, zolang deze geschiedden ten bate van de algemene gezondheidstoestand in Nederland.

Nu echter worden de Nederlandse artsen persoonlijk daarin betrokken en worden zij ertoe gedwongen een land te steunen, dat het Nederlandse volk de oorlog bracht en waarmede het Koninkrijk der Nederlanden zich in oorlog bevindt. Zelfs zullen zij worden gedwongen Duitse uniformen te dragen „op grond van militaire overwegingen".

Deze door u genomen maatregel schendt niet alleen de oorlogsregels, doch hij betekent ook een belediging van onze vaderlandsliefde en onze nationale eer, een geestelijk bezit, dat in uw vaderland op zo hoge prijs wordt gesteld, maar die door u in Nederland zo weinig wordt geteld. Geen zichzelf respecterend Nederlands arts zal zich vrijwillig aan deze maatregel onderwerpen."

EEN PRACHTIGE BETOGING VAN KENNIS EN KUNDE.

In het Kanaal heeft onlangs een grote manoeuvre plaats gehad van een Engels-Nederlands motortorpedobootescader van de ultra-modernste soort, onder leiding van den Nederlandsen Luitenant ter Zee Hans Larive. De bemanningen bestonden uit, wat de Engelse bladen noemen: „the cream of the Netherlands Navy". Allemaal jongelieden van 20 tot 28 jaar, waarvan velen reeds hoge oorlogsonderscheidingen dragen. Het was, zoals de Aneta-correspondent mededeelt, een prachtige betoging van kennis en kunde. Prins Bernhard was erbij tegenwoordig.

SLECHTS NOG MAAR EEN SIGARETTENMERK.

Als resultaat van de concentratie der tabakindustrie in Nederland — een concentratie, waardoor vele fabrikanten het loodje hebben moeten leggen — is er nu nog maar een sigarettenmerk te krijgen, in een verpakking, in drie kwaliteiten en tegen drie prijzen.

30.000 WONINGEN VERNIELD DOOR OORLOGSOMSTANDIGHEDEN.

In de tijd van 23 Januari 1943 lezen wij: Op het totaal aantal inwoners van Nederland, groot ongeveer 8.900.000 waren er in 1940 ongeveer 2.200.000 woningen, zodat gemiddeld 402 personen over een woning beschikten.

Volgens de laatste woningtelling vormen éénegezinshuizen 72,3 procent van het totaal aantal woningen. In de voornaamste steden wordt de verhouding van éénegezinshuizen tegenover huizen voor meer dan één gezin verplaatst ten gunste van het éénegezinshuis. Zo bedroeg het percentage der éénegezinshuizen in 1930 in Amsterdam en Rotterdam 10 procent, in Den Haag, Maastricht en 's Hertogenbosch 30 procent. In de rest van het land, die 71,5 procent van de bevolking en 98.5 procent der oppervlakte van Nederland omvat, bedroeg dit percentage 94. Sedert 1930 is door maatregelen van staat en gemeente de bouw biezonder bevorderd, zodat men terecht kan zeggen, dat 70 procent der Nederlandse bevolking in éénegezinshuizen woont.

Voor de grootte der verschillende woningen is het kenmerkend, dat 62 procent van alle woningen in 1930 meer dan vier slaapkamers had. De verhouding is sedert 1930 nog ten gunste van de woningen met meer kamers gestegen.

Voor het éénegezinshuis, dat deel uitmaakt van blokkenwoningen, heeft zich in Nederland een standaardtype ontwikkeld, dat op de benedenverdieping de suite bevat met de kleine keuken aan het einde van de smalle gang, boven twee gelijke kamers naast elkander liggende kamers met een cabinet aan de straatzijde en één aan de tuinzijde. Ook het in de steden algemene type van het boven- en benedenhuis, een tweegezinswoning gebouwd in huizenblokken, met vier verdiepingen en afzonderlijke trappenhuizen, toont hetzelfde plan.

Deze wijze van bouwen is ontstaan uit de afkeer van den Nederlander van étagewoningen. Hij kan slechts accoord gaan met een gemeenschappelijk entree en trappenhuis. Vaak ziet men huizen met vier deuren naast elkander.

De woningbouw is na de wereldoorlog van 1914—1918, toen een aanzienlijk woningtekort aan de dag trad, in grote omvang door staat en gemeenten bevorderd: sedert 1920 werden rond een millioen woningen gebouwd, zodat bij een totaal van 2.200.000 woningen in 1940, 45 procent van alle woningen niet ouder dan 20 jaar waren.

In het begin van 1940 waren de woningtoestanden zeer gunstig. Er was een overschot aan woningen, groot ongeveer 110.000, d.w.z. vier procent van alle woningen. Door de oorlog is een verlies van ongeveer 30.000 woningen ontstaan. Tijdens de oorlog bepaalt men zich bij het bouwen van woningen tot een program van urgentie. Voor de tijd na de oorlog verwacht men, dat tien jaar lang waarschijnlijk 32.000 woningen per jaar zullen moeten worden gebouwd."

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Do., 20 Mei:

Telegram Afdeling: Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 20.

Shipping & Supplies: De Roos, tel. 417, Negropont 33A.

Scheepvaart Afdeling: Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Dok-afdeling: Egge, tel. 431.

ARUBA.

POLITIEBERICHTEN VAN ARUBA.

De Politie werd gealarmeerd voor een vechtpartij in het „Wintergarden" Restaurant, waarbij ook Noordamerikaanse soldaten waren betrokken. Dus trok de Politie, bijgestaan door de Noordamerikaanse Militaire Politie naar het toneel van de strijd, alwaar bleek, dat de eigenaar zijn zaak reeds had gesloten. Op enige afstand van dit café werd door de Noordamerikaanse Militaire Politie even later een vijftal Noordamerikaanse soldaten op de weg aangetroffen, die in het vorenbedoelde café waren geweest en de vechtpartij buiten voortzetten. De rust, die voor enige tijd verstoord was geweest, werd door de U.S. Militaire Politie hersteld door de rustverstoorders naar andere oorden te doen verhuizen.

Als verdacht van diefstal van een dienstrevolver is aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld de 20-jarige Schutter P.S. De 18-jarige F.O., die de revolver van den schutter had gekocht, is eveneens aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, terzake heling en overtreding van de Wapenverordening. De ontvreemde revolver, alsmede een dolkmes, op laatstgenoemden jongeman bij diens aanhouding bevonden, konden worden in beslag genomen.

Als verdacht van diefstal van een autoband, ten nadele van den 50-jarigen koopman A.M.A. is door de Recherche aangehouden en aan het bureau van politie te Oranjestad in bewaring gesteld den 29-jarigen Venezolaansen zeeman G.A. Deze man zal voor den Officier van Justitie worden geleid. De ontvreemde autoband kon worden in beslag genomen.

Een patrouille van de politie constateerde, dat bij het Esso benzine station een manspersoon naast de auto op de weg lag. De manspersoon kwam bij de nadering van de politiemannen overeind en ging achter het stuur van de auto zitten. Hij bleek in staat van dronkenschap te verkeren, waarna de man door de politie prompt weer achter het stuur werd weggehaald en het motorrijtuig bij de politiewacht werd geplaatst, ter voorkoming van ongelukken.

NIEUWS UIT DE KATHOLIEKE WERELD.

— **Los Angeles:** De Broeders van Sint Jan, die een groot gedeelte van hun sociaal werk besteden aan de zeelieden, zullen in de havenwijk van Los Angeles een hotel oprichten voor de zeelieden.

— **Londen:** Nadat het stoffelijk overschot van Zijne Eminentie Arthur Cardinaal Hinsley, den Aartsbisschop van Westminster, in de Sint Joseph-kapel van de **Westminster Cathedraal** ter ruste was gelegd, vergaderden de **Kanunniken van het Kapittel en kozen zij Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Eward Myers tot Vicarius Capitularis van het verweesde Aartsbisdom.**

— Dezer dagen zal een groep Noordamerikaanse Redemptoristen zich naar Brazilië begeven, waar zij zullen gaan arbeiden in het diocees van Z. H. E. Joao da Matta Amaral, Bisschop van Amazoni o Manaos. Tot dit bisdom behoren de steden Codajaz en Coari in het hartje van de Braziliaanse oerwouden. Coari telt 14.000 en Codajaz 11.000 inwoners. In deze steden wordt slechts 15 maal per jaar de Heilige Mis opgedragen. In de 2 parochies buiten deze steden wordt slechts 2 maal per jaar de Heilige Mis gecelebreerd. De toediening der Heilige Sacramenten gebeurt zelden en vele personen zijn zelfs ongedoopt.

Prinses Margriet-Bord

Afbeelding van het fraaie Prinses Margrietbord, waarvan ook een groot aantal in Curaçao geplaatst zijn. Na de oorlog zullen deze borden in het moederland natuurlijke grote waarde krijgen. En wie het koopt, doet er thans een goed werk mede, want het bord wordt ten bate van „Netherlands Aid Society" verkocht.

Enkele van de op 2 Mei jl. door ons gesignaleerde fouten — die aan de waarde van het bord natuurlijk niet te kort doen — kan men onderscheiden (Holland's en de foutieve ligging van Saba en St. Eustatius, die juist andersom ten opzichte van elkaar liggen).

Wijziging en aanvulling lijst maximum-prijzen.

Voor den Groothandel:

Aardappelen (behalve Idahoe)	per krat van 50 Am. pond	f.
Bier Amerikaansch Ehret	per doos van 24 flesschen	„
Uien	per krat van 50 Am. pond	„
Witte suiker	per baal van 100 Am. pond	„
	per baal v. 20 zakjes v. 5 Am. pond	„

Voor den Kleinhandel:

Aardappelen (behalve Idahoe)	per ½ kg.	f.
Bier Amerikaansch Ehret	per flesch, bij verkoop door vergunninghouders	„
	per flesch, bij andere verkoop dan hiervoor genoemd	„
Kippenvoer „Layena"	per ½ kg.	„
	per baal van 100 Am. pond	„
Mais	per ½ kg.	„
	per cana (d.i. 0.75 kg.)	„
Maïsmeel	per cana (d.i. 0.75 kg.)	„
Rijst	per ½ kg.	„
Uien	per ½ kg.	„
Witte suiker	per ½ kg.	„
	per zakje van 5 Am. pond	„

Het Hoofd van het Bureau Sociale- en Economische Z

Regeling Burger- en Vrouwenarbeidsplicht

(P. B. 1943 No. 32).

In verband met de inwerkingtreding op 20 MEI 1943 van de „Regeling burger- en vrouwenarbeidsplicht" (P.B. 1943 No.32) wordt de aandacht van belanghebbenden gevestigd op het bepaalde in de artikelen 15 en 16 der gemelde Regeling, luidende:

Art. 15.

1. Dienstbetrekkingen van heu[illegible], die op 1 November 1942 nergens in betrekking waren, en welke zijn tot stand gekomen na 1 November 1942, doch vóór het in werking treden van deze landsverordening, moeten, willen zij van kracht blijven, **BINNEN VEERTIEN DAGEN** na haar inwerkingtreding, op schriftelijk verzoek van de meest gerede partij den Gouverneur door de Commissie worden bekrachtigd.

2. Aan de bekrachtiging kunnen voorwaarden worden verbonden.

3. Indien de bekrachtiging **NIET** wordt verleend, wordt de dienstbetrekking geacht rechtmatig te zijn **BEËINDIGD** op den 30sten dag na waarop afwijzend is beschikt.

4. Zijn aan de bekrachtiging voorwaarden verbonden, dan worden geacht deel uit te maken van de arbeidsovereenkomst welke aan de bekrachtigde dienstbetrekking ten grondslag ligt.

Art. 16.

Dienstbetrekkingen, welke op of na den datum van inwerkingtreding dezer landsverordening door arbeidsovereenkomst tot stand komen, behoeven **VOORAFGAANDE GOEDKEURING** door de Commissie namens den Gouverneur. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden worden gesteld. De aanvrage tot goedkeuring moet schriftelijk door den werkgever bij den Gouverneur worden ingediend.

Formulieren voor de aanvraag om bekrachtiging of goedkeuring zijn verkrijgbaar op het Bevolkingsbureau.

De Commissie is gevestigd in het Bevolkingsbureau.

1558 De Gouvernements Secretaris,

Gronemeijer.